

ÚRSKURÐARNEFND UM VIÐSKIPTI VIÐ FJÁRMÁLAFYRIRTÆKI

Fjármálaeftirlitið · Suðurlandsbraut 32 · 108 Reykjavík · Sími: 525 2700 · Fax: 525 2727

Ár 2002, miðvikudaginn 4. september, er fundur haldinn í Úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki.

Mætt eru: Guðjón Ólafur Jónsson, formaður, Íris Ösp Ingjaldsdóttir, Ólafur Haraldsson, Ólöf Embla Einarsdóttir og Sölvi Sölvason.

Fyrir er tekið **mál nr. 9/2002**:

M
gegn
fjármálafyrirtækinu F

og kveðinn upp svohljóðandi

ú r s k u r ð u r:

I.

Málsmeðferð.

Málsaðilar eru M, hér eftir nefnd sóknaraðili, annars vegar, og fjármálafyrirtækið F, hins vegar, hér eftir nefndur varnaraðili.

Málið barst úrskurðarnefnd 26. júní 2002 með kvörtun sóknaraðila, dagsettri sama dag. Með bréfi nefndarinnar, dagsettu 27. júní 2002, var kvörtunin send varnaraðila og honum gefinn kostur á að tjá sig um hana og skýra sjónarmið sín. Svör varnaraðila bárust 14. ágúst 2002 með bréfi hans, dagsettu 9. sama mánaðar. Bréfið var sent sóknaraðila með bréfi nefndarinnar, dagsettu 14. ágúst 2002, og honum gefinn kostur á að koma á framfæri athugasemdum sínum. Athugasemdir bárust með bréfi sóknaraðila, dagsettu 25. ágúst 2002.

Málið var tekið fyrir á fundum nefndarinnar 28. ágúst og 4. september 2002.

II.

Málsatvik.

Hinn 9. júlí 1997 gerðu aðilar máls þessa með sér samning um greiðslureikning þar sem sóknaraðili óskaði eftir því að varnaraðili annaðist einu sinni í mánuði millifærslur af reikningi hennar nr. XXXXXX inn á greiðslureikning hennar nr. XXXXXX og skuldfærði af honum til greiðslu tiltekinna reikninga og afborgana samkvæmt greiðsluáætlun á tímabilinu frá ágúst 1997 til júlí 1998. Voru greiðslur inn á nefndan greiðslureikning áætlaðar kr. 92.000,- á mánuði eða 1.104.000,- á tímabilinu.

Í samningi aðila var kveðið svo á að endurskoða skyldi upphæðina sem millifæra ætti inn á greiðslureikninginn með gerð nýrrar greiðsluáætlunar yrði veruleg breyting á greiðslum samkvæmt fyrri áætlun. Að öðru leyti gildi samningurinn í eitt ár frá undirskrift. Samningi aðila var hægt að segja upp með skriflegum hætti með mánaðar fyrirvara. Þá var og mælt svo fyrir að samningurinn félli úr gildi fyrirvaralaust hættu reglulegar greiðslur að berast inn á reikning sóknaraðila nr. XXXXXX, svo og ef næg innistæða væri ekki fyrir hendi til að millifæra á greiðslureikninginn mánaðarlega.

Hinn 25. ágúst 1997 voru lagðar inn á greiðslureikning sóknaraðila kr. 1.178.300,- sem virðast hafa verið fengnar að láni hjá varnaraðila. Daginn eftir voru kr. 1.093.896,50 notaðar til greiðslu skulda sóknaraðila við varnaraðila ?. Sama dag er að sjá sem gerð hafi

verið ný greiðsluáætlun fyrir sóknaraðila, sem miðaði við að greiddar yrðu kr. 96.500,- mánaðarlega inn á greiðslureikninginn frá september 1997 til ágúst 1998. Samningur þar um er þó óundirritaður. Hinn 18. febrúar 1998 var enn gerð ný greiðsluáætlun til eins árs miðað við kr. 130.500,- sem mánaðarlega greiðslu. Miðað var við sömu fjárhæð á greiðsluáætlun, dagsettri 9. febrúar 1999, og á hinni fimmtu, dagsettri 5. apríl 2000. Skriflegur samningur þar að lútandi var þó ekki gerður með aðilum. Í málinu liggur ennfremur fyrir greiðsluáætlun, dagsett 20. júní 2000, þar sem gert er ráð fyrir kr. 124.020,- í mánaðargreiðslu. Er áætlunin árituð um að allt sé í biðstöðu og óundirrituð. Loks liggur fyrir greiðsluáætlun, dagsett 9. apríl 2001 þar sem gert er ráð fyrir kr. 124.190,- í greiðslur á mánuði frá febrúar 2001 til janúar 2002. Er hún einnig óundirrituð.

Alls námu innborganir á greiðslureikning frá júlí til desember 1997 kr. 618.181,- að meðtöldum vöxtum og því sem eftir stóð af ofangreindu láni inn á reikningnum. Svarar það til kr. 123.636,- að meðaltali þá síðustu fimm mánuði ársins sem greiðsluáætlunin miðaðist við. Á árinu 1998 voru greiddar inn á reikninginn 851.545,- eða að meðaltali 70.962,- á mánuði. Greiðslur á árinu 1999 námu að meðaltali kr. 100.833,- á mánuði eða samtals kr. 1.210.000,- og á árinu 2000 að meðaltali kr. 116.250,- á mánuði, eða alls kr. 1.395.000,-. Á árinu 2001 voru samtals greiddar inn á greiðslureikning sóknaraðila kr. 1.127.264 eða sem svarar kr. 93.939,- að meðaltali á mánuði. Á fyrstu þremur mánuðum þessa árs voru alls greiddar kr. 300.000,- inn á reikninginn eða að meðaltali kr. 100.000,- á mánuði. Engar greiðslur hafa borist síðan 4. mars 2002.

Staða á fyrrnefndum greiðslureikningi sóknaraðila var jákvæð um kr. 5.483,51 á árslok 1997, en neikvæð um kr. 214.330,19 í árslok 1998, kr. 217.980,89 í árslok 1999, kr. 293.817,82 í árslok 2000 og kr. 126.185,63 í lok árs 2001. Staðan var neikvæð um kr. 35.954,34 hinn 31. júlí 2002.

Með bréfi til varnaraðila, dagsettu 23. maí 2002, kvartaði sóknaraðili yfir greiðsluþjónustunni. Kvað sóknaraðili þau hjón hafa þurft að greiða ýmsar skuldir sjálf sem varnaraðili hafi átt að sjá um greiðslu á. Af þessum sökum hafi ekki verið unnt að ætlast til að full greiðsla bærst á greiðslureikninginn í hverjum mánuði. Ekki er að sjá að bréfinu hafi verið svarað og var mál þetta lagt fyrir úrskurðarnefndina með kvörtun, dagsettri 26. júní 2002.

III.

Umkvörtunarefni.

Sóknaraðili gerir þá kröfu að varnaraðili greiði honum kr. 950.000,- ca. (sic).

Sóknaraðili kvartar yfir því að reikningar og lán hafi ekki verið greidd af greiðsluþjónustu varnaraðila eins og til hafi verið ætlast. Kveðst sóknaraðili af þessum sökum hafa orðið fyrir óþarfa lögfræði- og vaxtakostnaði, auk þess sem hún hafi greitt ýmsa reikninga sem varnaraðili hafi átt að sjá um greiðslu á. Sökum þessa hafi númer verið klippt af bílum, lokað fyrir rafmagn og síma og flest öll mál farið í lögfræðihheimtu. Segir sóknaraðili að samkvæmt útreikningum sem hún hafi látið gera hafi hún greitt of mikið í greiðsluþjónustu hjá varnaraðila og að hægt hefði verið að komast hjá vanskilum.

Sóknaraðili kveðst hafa keypt íbúð í janúar 1998. Hafi hún rætt við varnaraðila af því tilefni og þá verið tjáð að hún þyrfti að greiða kr. 130.000,- á mánuði til að allt gengi upp. Kveðst hún hafa reynt að greiða eins og hún gat en verið í illa launaðri vinnu. Hún

hafi hins vegar fengið betri vinnu á árinu 1999 en þá ekkert heyrð frá varnaraðila og talið mál sín þar í góðu lagi. Í byrjun árs 2000 hafi hins vegar verið hringt í hana frá varnaraðila og henni tjáð að tvö lán væru í verulegum vanskilum. Þau hjón hafi síðan tekið hluta af reikningum, sem ekki höfðu verið greiddir, út úr greiðsluþjónustunni og séð sjálf um greiðslu þeirra. Síðari hluta árs 2001 hafi þau enn lent í vandræðum þar sem lokað hafi verið fyrir hita og rafmagn.

Sóknaraðili kveðst aldrei hafa fengið neinar upplýsingar um stöðu mála nema að hafa beðið um þær. Hafi varnaraðili aldrei sent henni upplýsingar um mál sem væru á leið í lögfræðiiinnheimtu. Þá segist varnaraðili aldrei hafa séð aðrar greiðsluáætlanir en þá sem hún skrifaði undir 26. júlí 1997 og aldrei fengið tilkynningar frá varnaraðila um vanskil.

Sóknaraðili krefst bóta vegna allra aukaútgjalda sem hún kveðst hafa orðið fyrir en ekki hefði komið til að hennar mati hefði verið hugsað eðlilega um mál hennar hjá varnaraðila.

IV.

Athugasemdir varnaraðila.

Varnaraðili kveður sóknaraðila hafa byrjað í greiðsluþjónustu hjá F frá og með 1. ágúst 1997. Hafi samningur þar að lútandi staðist í einn mánuð en þá hafi verið gerður nýr samningur, þar sem m.a. hafi bæst við nýtt lán sem tekið hafi verið til greiðslu ýmissa reikninga. Segir varnaraðili sóknaraðila hafa keypt húsnæði í desember 1997. Greiðslur hafi síðan farið að berast óreglulega um mitt ár 1998 og ekki umsamin mánaðargreiðsla. Kveður varnaraðili samninginn hafa verið í biðstöðu (sic) árið 2000 enda allar forsendur þá breyttar. Gert hafi verið nýtt uppkast að samningi árið 2001.

Varnaraðili segir að fljótlega hafi komið í ljós að fjárhagsstaða sóknaraðila og eiginmanns hennar hafi verið slæm. Eftir því sem staðan versnaði kveðst sóknaraðili hafa lagt áherslu á að greiða fyrir þeirra hönd húsnæðislán, rafmagn og hita.

Varnaraðili kveður sóknaraðila hafa fengið yfirlit yfir stöðu greiðslureiknings 12 sinnum á ári. Þá hafi öll bréf um að skuldir í vanskilum væru á leið í lögfræðiiinnheimtu verið send áfram á heimilisfang sóknaraðila. Varnaraðili kveðst fjórum sinnum frá því í júní 1999 til og með febrúar 2002 hafa sent sóknaraðila tilkynningu um vanskil. Þá hafi varnaraðili margoft verið í símasambandi við sóknaraðila og eiginmann hennar. Ennfremur segist varnaraðili hafa bent þeim hjónum á að hafa samband við Ráðgjafarstofu heimilanna þar sem þau hafi ekki verið nógu meðvituð um hversu fjárhagsstaða þeirra væri alvarleg.

Varnaraðili telur augljóst að hann hafi að fullu leyti staðið við sinn hluta samnings aðila.

V.

Niðurstaða.

Kröfu sóknaraðila þykir mega skilja svo að að hún geri kröfu um að varnaraðili greiði henni kr. 950.000,-. Málartilbúnaður varnaraðila verður ekki skilinn á annan veg en að F hafni öllum kröfum sóknaraðila.

Í máli þessu liggur fyrir undirritaður samningur um greiðslureikning, dagsettur 9. júlí 1997. Skyldi hann gilda í eitt ár frá undirskrift, nema honum hafi áður verið sagt upp eða hann fallið niður sökum þess að ekki var nægileg innistæða á reikningi sóknaraðila, sem millifært skyldi af inn á greiðslureikninginn. Ekki verður þó annað séð en að aðilar

hafi að meira eða minna leyti unnið eftir samningnum, eftir atvikum með breytingum á greiðslum, allt fram á þetta ár.

Samkvæmt ofangreindum samningi skyldu mánaðarlegar greiðslur sóknaraðila nema kr. 92.000,-. Ljóst má vera að sóknaraðila gat ekki dulist að í kjölfar lántöku í lok ágúst 1997 þyrftu greiðslurnar að hækka. Greiðsluerfiðleikar sóknaraðila virðast þó fyrst og fremst eiga rót sína í íbúðarkaupum öðru hvoru megin við áramótin 1997-1998, en í kjölfar þeirra jókst greiðslubyrði sóknaraðila og eiginmanns hennar mjög. Er og viðurkennt af sóknaraðila að henni hafi verið tjáð í ársbyrjun 1998 að hún þyrfti að greiða kr. 130.000,- á mánuði til að standa í skilum. Kemur það heim og saman við þá greiðsluáætlun sem varnaraðili virðist hafa gert á þeim tíma. Verður því að telja að samkomulag hafi verið þar um. Mánaðarlegar greiðslur sóknaraðila námu hins vegar að meðaltali aðeins kr. 70.962,- á árinu 1998 eða rétt rúmlega helmingi þess sem sóknaraðili sjálf hafði fallist á að greiða. Meðaltalsgreiðslur á árinu 1999 námu kr. 100.833,- kr. 116.250 árið 2000 og kr. 93.939,- árið 2001. Hefur sóknaraðili því aldrei náð að greiða þær 130.000 krónur sem henni var þó ljóst að til þyrfti til að standa í skilum.

Samkvæmt framansögðu er ljóst að innistæða á reikningi sóknaraðila nr. XXXXXX var sjaldnast það há að hún dygði fyrir umsamdri millifærslu inn á greiðslureikning hennar. Á þetta einkum við á árinu 1998 sem þá þegar leiddi til verulegra vanskila. Gat sóknaraðili ekki vænst þess að varnaraðili fjármagnaði þann hluta sem upp á vantaði til að umsamdri millifærslu yrði náð, heldur miðaðist yfirdráttarheimild á greiðslureikningi við að unnt væri að millifæra umsamda fjárhæð af reikningi sóknaraðila inn á greiðslureikninginn.

Með vísan til framanritaðs verður meint tjón sóknaraðila rakið til hennar sjálfrar en ekki varnaraðila. Verður ekki ráðið af gögnum málsins að varnaraðili hafi sýnt af sér neina þá háttsemi sem varðað geti bótaábyrgð sjóðsins gagnvart sóknaraðila. Er því óhjákvæmilegt að hafna öllum kröfum sóknaraðila á hendur varnaraðila.

Það athugast að ekki verður annað séð en að varnaraðili hafi haldið áfram að vinna eftir samningi aðila, dagsettum 26. júlí 1997, eftir að gildistíma hans lauk án þess að hann væri framlengdur með skriflegum hætti eða nýr skriflegur samningur gerður. Er það aðfinnsluvert.

Ú r s k u r ð a r o r ð:

Kröfum sóknaraðila, M, á hendur varnaraðila, F, er hafnað.

Reykjavík, 4. september 2002.

Guðjón Ólafur Jónsson

Íris Ösp Ingjaltdóttir

Ólafur Haraldsson

Ólög Embla Einarsdóttir

Sölvi Sölvason